

H e m p a r t i c i p a t ...

PRIMERA SETMANA DE L'ENSENYAMENT DE MESTRES. MARÇ DE 2002

S'ha celebrat els dies 19, 20, 21 i 22 de març d'enguany, a la Facultat de Ciències de l'Educació i Psicologia de la Universitat Rovira i Virgili, la 1a Setmana de l'Ensenyament de Mestres, adreçada a tots els estudiants de la Universitat i professionals de l'educació.

Ja s'havien organitzat fa anys Jornades de Portes Obertes per tal d'apropar el món de la formació inicial a l'àmbit professional. Amb l'objectiu de reprendre aquesta iniciativa, la Facultat i l'Ensenyament de Mestres van decidir organitzar una sèrie d'activitats que donessin l'oportunitat als participants de conèixer problemàtiques i aspectes educatius no inclosos en el marc de la formació inicial actual. Amb la voluntat de no fer més del mateix, és a dir, un complement a les classes, es va buscar un format i un contingut que respongués a les inquietuds educatives actuals, que donés elements de reflexió als futurs mestres i que aportés respostes pràctiques a circumstàncies quotidianes de l'escola. Finalment, es va voler centrar aquesta activitat en els alumnes, ja que són els primers interessats, tant pel que fa a la seva formació inicial com al seu coneixement de les realitats de l'escola, i per tant moltes de les intervencions (conferències i tallers) van ser proposades directament i totes acceptades pels alumnes.

Per tal de situar aquesta Setmana en el marc actual de l'escola, se li va donar com a títol *L'Escola davant els nous reptes: educatius, socials, personals i culturals*. El format havia de respondre a aquestes qüestions, i per això es va elegir començar les sessions de treball amb conferències plenàries seguides de un debat a fi donar pautes de reflexió i discussió. A continuació es va treballar en tallers, que es repetien diverses vegades durant la setmana perquè, sense perdre el caràcter d'activitat en format reduït, les activitats proposades arribessin a més participants, de manera que els alumnes poguessin treballar en un mínim de quatre tallers. Finalment, de manera complementària, s'organitzaren sessions de cine fòrum sobre temes educatius.

Es va fer càrrec de l'organització un grup d'estudiants de diferents cursos i professors, que de forma continuada o esporàdica van col·laborar en la preparació i desenvolupament de les activitats. Cal remarcar que alguns

alumnes van descobrir el món de l'organització: discussions, argumentació, comprensió, concessions, decisions, etc. Al mateix temps, altres van conèixer companys d'altres cursos amb els quals no havien tingut oportunitat de compartir un espai de comunicació.

Al costat de les activitats pròpiament acadèmiques, s'havia muntat una carpa a l'exterior de la Facultat on, qui ho volgués, podia o descansar o/i intercanviar opinions al so d'una música ambiental.

Amb 500 inscrits, aquesta 1a Setmana de l'Ensenyament de Mestres s'ha desenvolupat sense incidències remarcables, amb un bon nivell de qualitat i amb les deficiències i errors que comporta encetar una nova activitat.

Es difícil i arriscat comentar de forma encertada el contingut de les conferències i tallers en unes poques pàgines, per la qual cosa adjuntem el programa resumit, que per si mateix és una mostra de la diversitat i de l'interès dels temes tractats.

Esperem que aquesta breu lectura us animi a participar com a organitzadors, col·laboradors o inscrits a la propera 2a Setmana de l'Ensenyament de Mestres.

PROGRAMA**Dimarts 19 de març**

- 9:30 h. Acte de presentació, a càrrec de l'Excm i Mag. Sr. rector, Dr. Lluís Arola.

- 10 h. Conferència inaugural i debat: *Immigració i Multiculturalitat* a càrrec de Rafael Mas i Preixens i Mari Pau Torrents Pallach, responsables del Programa d'Educació Compensatòria del Tarragonès, Alt Camp i Conca de Barberà.

- 11:30 h. Presentació, pel professor de la URV Enrique Fuentes, de diverses publicacions sobre temes de Multiculturalitat, a càrrec de les professores Àngels Ollé i M. Isabel Miró.

- 12 h a 14 h i 16 h a 18 h. Tallers simultanis.

- 18:15 h. Cine fòrum amb la pel·lícula *Hoy empieza todo* de B. Tavernier. Presentació i debat a càrrec de Jaume Aymí i Enrique Fuentes, professors de la URV.

Dimecres 20 de març

- 9 h. Conferència: *Nova cultura educativa en temps conflictius* a càrrec de Salvador Cardús, professor de la Universitat Autònoma de Barcelona.

- 11 h a 12 h. Debat.

- 12 h a 14 h i 16 h a 18 h. Tallers simultanis.

- 18:15 h. Cine fòrum. *Un viatge per les pel·lícules de Ciència Ficcio*. Projectió de seqüències de films i comentaris a càrrec d'Agustí Salvat, professor de la URV.

Dijous 21 de març

• 9 h. Conferència: *L'educació emocional* a càrrec d'Albert Serrat, professor de l'ICE de la Universitat de Barcelona.

• 11 h a 12 h. Debat.

• 12 h a 14 h i 16 h a 18 h. Tallers simultanis.

• 18:15 h. Cine fòrum amb la pel·lícula *La bella i la bèstia*.

Presentació i debat a càrrec d'Àngels Ollé, professora de la URV.

Tallers realitzats

Contes de tots colors. A càrrec de Roser Ros i col·laboradors. Narració de contes d'ètnies i països diversos. Preparació i contacte amb tècniques i materials.

Titelles. A càrrec de Mardux Titelles. Explicació, manipulació i actuació.

Folklore a l'escola. El mestre, element sensibilitzador i difusor. A càrrec del Grup Carrutxa.

Pla d'acollida en la incorporació tardana. A càrrec de Rafael Mas i Preixens i Mari Pau Torrents Pallach, responsables del Programa d'Educació compensatòria del Tarragonès, Alt Camp i Conca de Barberà. Com treballar la multiculturalitat a l'escola. La intervenció en l'acollida de nens immigrants. Treball sobre casos concrets.

Tècniques de relaxació. A càrrec d'Isolde Aspetz, professora i especialista en ioga.

Taller d'història de l'art. A càrrec de Josep Baluja, del Camp d'aprenentatge del Cister.

Com apropar l'aprenentatge de l'art a l'Educació Infantil i Primària i ser conscients de la importància de l'art dins les Ciències Socials com a formació en capacitats de lectura de la imatge i d'interpretació històrica.

Taller d'arqueologia. A càrrec de Grup Arqueolític: Arqueòlegs del Centre d'Investigacions Arqueològiques de Girona—Museu Arqueològic de Catalunya. Com apropar l'arqueologia a l'Educació Infantil i Primària. Valorar l'aprenentatge de l'arqueologia a partir d'un ensenyament manipulatiu i experimental. Model de treball experimental.

Primeres cures. Rosa Queralt, professora de l'Escola Universitària d'Infermeria i pedagoga. Comportament a l'aula davant diversos problemes de salut.

La filosofia a l'Educació Primària. A càrrec d'Ignasi Andrès Lagarraga, filòsof i mestre d'Educació Primària. Formació en la intel·ligència, la consciència i els sentiments.

Intervenció amb infants, adolescents i joves amb problemàtiques conductuals. A càrrec de Jordi Navarro, expert en Educació Social. El paper de l'educador: Estils educatius, habilitats i unes quantes reflexions. Casos pràctics: Simulació i resolució de conflictes.

Els aliments: percepció i educació del gust. A càrrec de Ramon Canals, professor emèrit de Psicologia de la Universitat de Girona. Jordi Pich, professor de Psicologia de la Universitat de les Illes Balears. Mónica Thomàs, investigadora.

La formació de les preferències alimentàries personals (un "misteri misteriós" segons Josep Pla), on s'explica l'enllaç entre el gust, l'emoció i la cultura.

Dances d'aquí i d'arreu del món. Una activitat motriu i d'expressió. A càrrec de Susanna Suesa, mestra de Primària i especialista en dansa. Vivenciar i entendre el treball corporal amb música com una eina lúdica d'aprenentatge per al nen. Dances tradicionals i internacionals.

Expressió instrumental amb el cos. (Body Music). A càrrec de Francisco Javier Romero Naranjo, doctor en Musicologia per la Universitat Alexander von Humboldt de Berlín i especialista en bodypercussió. Apropament a la música per mitjà del moviment continu. Aprenere música amb el propi cos. Aportar propostes didàctiques d'una forma activa.

Necessitats educatives especials i musicoteràpia. A càrrec de Patxi del Campo, director i professor del Centre de Musicoteràpia "Música, arte y proceso" de Vitoria-Gasteiz.

La musicoteràpia i el so poden ser emprats com una eina mobilitzadora del cos i de diverses emocions, dinamitzadora de l'expressió verbal i preverbal. Tècniques terapèutiques adreçades a malalts de tot tipus, i també a nens.

Reciclem paper. A càrrec de Josep M. Llorach, de l'Escola de Natura "Cel Rogent". Aprenere el procés de reciclatge del paper de forma artesanal. Gestió adequada del paper.

Matemàtiques: resolució de problemes per al cicle inicial. A càrrec de Núria Carazo, mestra a l'escola Joan Ardèvol de Cambrils.

Estratègies de comunicació. A càrrec de Guillem Massot, mestre i expert en Educació Social.

Educació de la veu. A càrrec d'Anna Maria Ollet, psicòloga i cantant.

Aprenentatge de la lectoescriptura a immigrants. A càrrec de Rafael Mas i Preixens i Mari Pau Torrents Pallach, responsables del Programa d'Educació Compensatòria del Tarragonès, Alt Camp i Conca de Barberà. Les dificultats dels nens immigrants segons les seves llengües d'origen i les seves llengües d'aprenentatge. Resolució de casos.

El teatre entra a l'aula. A càrrec de Rosa Mateu Pena, professora d'expressió i dramatització. Utilització d'eines teatrals bàsiques que ajudin a una formació més creativa i dinàmica per aconseguir que els continguts siguin més pràctics i amens, i alhora més comprensibles i aprofitats.

Dinàmica de grups. A càrrec d'Albert Serrat. ICE de la Universitat de Barcelona.

Estratègies per gestionar els conflictes de forma constructiva que ens permetin millorar les relacions dins del grup classe i conèixer les característiques dels alumnes d'un grup classe i com actuar.

Creació d'històries amb eines informàtiques. A càrrec de Josep M. Sero, mestre del CIEP Joc de la Bola de Lleida. Les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) potencien una nova metodologia on els rols del professorat i de l'alumnat han de ser modificats, fent

diferents creacions de manera individual i en treball col·laboratiu.

La didàctica de les llengües estrangeres i les necessitats educatives dels alumnes amb deficiència visual. A càrrec de Neus Salvat, CRE "Joan Amades" (ONCE)

Com treballar amb adults. A càrrec de Tomàs Sentís. Centre municipal de formació d'adults de Tarragona.

Educació i televisió. A càrrec de Txema Campos, professor a l'IES de Vila-seca.

Jacky Verrier, vicedegà de l'Ensenyament de Mestres

L'ESCOLA CATALANA EN EL CONTEXT DE LA RENOVACIÓ EDUCATIVA ABRIL DE 2002

Els dies 10 i 11 d'abril es van celebrar a la Facultat de Ciències de l'Educació i Psicologia unes Jornades amb el títol de «L'escola catalana en el context de la Renovació Educativa». Van donar suport a l'organització la Facultat de Ciències de l'Educació i Psicologia de la URV i la Fundació d'Estudis Socials Josep Recasens i Mercadé, de Reus. Amb aquestes jornades es va intentar apropar als estudiants de la Facultat reflexions i informació de primera mà sobre la Renovació Pedagògica a Catalunya, tant la present com la passada.

Els ponents van ser diversos, tant des de la vessant de la historiografia com de persones que van viure de primera mà la modernització de l'escola a Catalunya en temps de la República, sense descuidar aquells altres que van ajudar a formar i consolidar el moviment del Col·lectiu d'Escoles per a l'Escola Pública Catalana (CEPEPC) a partir dels anys seixanta. Es comptà amb la presència de persones amb diferents responsabilitats educatives per parlar, en una taula rodona, sobre l'escola del 1975 fins a l'actualitat, i una segona taula rodona, amb representants del col·lectiu de mestres, pares i alumnes que configuraren l'arrencada de les escoles del CEPEPC a Reus, Valls i Tarragona.

Les jornades van ser d'alt nivell. En una síntesi d'urgència, a l'espera del llibre que recollirà les ponències i les taules rodones, podem avançar els eixos de reflexió

dels ponents i de les taules rodones.

- Antoni Gavaldà, professor de Didàctica de les Ciències Socials de la nostra Facultat, parlà de *L'escola a la Catalunya del segle XX. Visió històrica i valors que s'han impartit*, amb una explicació històrica a partir de les bases que aportà la Institución Libre de Enseñanza, la influència de l'Escola Moderna i els plantejaments de l'Escola Nova. Centrà també l'atenció a diferenciar aquests models d'avançada i apuntà línies de futur.

- Marta Mata, fundadora del moviment de mestres *Rosa Sensat*, parlà de *La preparació dels mestres: Escoles Normals i Professionals*, centrant la seva intervenció en dos models de Normals, el que impulsà Joan Bardina a la primera dècada del segle XX i el Pla Professional de la República, pla innovador que quedà estroncat per la guerra.

- Pere Darder exposà el tema *La Renovació Pedagògica a Catalunya a partir dels anys seixanta: per quins objectius sorgí, què representà i com es desenvolupà*. El seu discurs va ser del tot atractiu, ja que es posà en un període recent, en com es vehiculà la renovació pedagògica a Catalunya a partir de les Escoles d'Estiu i del Moviment de *Rosa Sensat*, autèntic viver de formació per una escola catalana, lliure i democràtica.

- Josep Roig, Josep Baluja, Joan-Andreu Torres, Rosa Gairal i Àngels Ollé, actuant de moderador Enric Valls, van ser els encarregats de debatre el tema *L'escola catalana del 1975 ençà, en l'ajuda a la formació de persones*. La particularitat d'aquesta taula rodona va ser que hi havia des de professors d'universitat a mestres d'escola religiosa, mestres d'escola pública, inspector d'ensenyament i components dels Moviments de Renovació Pedagògica; es generà un debat ric d'idees i d'enfocaments per a la formació dels escolars, i sobretot de persones.